

RAADSINFORMATIEBRIEF

14R.00453



Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 14 oktober 2014

Portefeuillehouder(s) : burgemeester

Portefeuille(s) : alle

Contactpersoon : F. Pleket

Tel.nr. : 8327

E-mailadres : pleket.f@woerden.nl

Gemeente Woerden



14R.00453

Onderwerp:

collegeprogramma 2014-2018; Het Woerden van morgen: samen denken, samen doen

Kennisnemen van:

Het Woerden van morgen: samen denken, samen doen *collegeprogramma 2014 - 2018*

Inleiding:

In mei jl. sloten vijf partijen een hoofdlijnenakkoord over de richting van beleid en bestuur voor de gemeente Woerden. Het coalitieakkoord, getiteld 'Samen werken aan het Woerden van morgen', eindigt als volgt: "De vijf coalitiepartijen hebben met elkaar bewust een akkoord op hoofdlijnen opgesteld. (...) Het college wordt opgedragen dit akkoord nader uit te werken in een dynamisch collegeprogramma. (...) Het collegeprogramma wordt ter kennisname aan de raad aangeboden." Met het als bijlage bij deze RIB gevoegde collegeprogramma voldoet het college aan deze opdracht van de raad.

Kernboodschap:

Dit collegeprogramma voorziet in de gevraagde meerjarige uitwerking van het coalitieakkoord. Voor de vier hoofdthema's uit dat akkoord geven we aan waar we als college in de komende jaren de accenten leggen, wat onze visie op dat thema is en wat we in 2018 bereikt willen hebben. Op dat moment, aan het eind van deze bestuursperiode, mag u ons daarop beoordelen.

In dit programma staan – vanzelfsprekend – veel punten die expliciet in het coalitieakkoord zijn overeengekomen. Daarnaast zijn punten opgenomen die voortkomen uit beleid en acties die al in de vorige bestuursperiode zijn ingezet – sommige al succesvol, andere moeten en mogen hun waarde nog bewijzen. Ook zijn onderwerpen opgenomen vanuit onze overtuiging dat ze onontkoombaar (bv. wettelijk vereist) of anderszins belangrijke ambities zijn.

We zijn daarbij zeker niet uitputtend. In de slotpassage van het coalitieakkoord staat immers ook: "(...) (het is) onmogelijk om de bestuursperiode in zijn geheel van vier jaar te kunnen overzien." We passen het programma jaarlijks aan – de diverse 'stippen op de horizon' komen daarmee steeds scherper in beeld.


Vervolg:

De speerpunten uit het collegeprogramma worden jaarlijks in de programmabegroting samengebracht met regulier beleid en uitvoerende taken ('going concern'). De programmabegroting is als het ware de kwalitatieve en kwantitatieve 'jaarschijf' van het collegeprogramma en daarmee het instrument voor de raad om zijn kaderstellende en controlerende rol over de volle breedte van de gemeentelijke taken te vervullen. Daar vindt ook de gedetailleerde (financiële) uitwerking plaats. Via de reguliere bestuurs- en jaarrapportages en waar nodig tussentijds via raadsinformatiebrieven informeren we de raad over de realisatie van de begrotingen – en daarmee van het collegeprogramma.

Bijlagen:

1. Het Woerden van morgen: samen denken, samen doen *collegeprogramma 2014 - 2018* - 14i.04285

De secretaris



dr. G.W. Goedmakers CMC

De burgemeester



V.J.H. Molkenboer



Het Woerden van morgen: samen denken, samen doen

collegeprogramma 2014 - 2018

14 oktober 2014

I. Collegeprogramma – wat is het	3
II. Inleiding	4
III. De hoofdthema's	5
IV. De programma's	7
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid: <i>Modern en transparant</i>	7
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer: <i>Aangenaam verblijven, soepel verplaatsen</i>	8
3. Sociaal domein: <i>Iedereen telt</i>	9
4. Cultuur, economie en milieu: <i>Duurzaam en divers</i>	10
5. Onderwijs en sport: <i>Een goede combinatie</i>	11
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen: <i>Meer mogelijk met minder regels</i>	12

I. Collegeprogramma – wat is het

In mei jl. sloten vijf partijen een hoofdlijnenakkoord over de richting van beleid en bestuur voor de gemeente Woerden. Het coalitieakkoord, getiteld ‘Samen werken aan het Woerden van morgen’, eindigt als volgt:

*“De vijf coalitiepartijen hebben met elkaar bewust een akkoord op hoofdlijnen opgesteld. (...) Het college wordt opgedragen dit akkoord nader uit te werken in een dynamisch collegeprogramma. Dynamisch wil zeggen dat het in de loop van de bestuursperiode op accenten kan worden aangepast, al naar gelang de financiële omstandigheden van dat moment. Het collegeprogramma wordt ter kennisname aan de raad aangeboden.
Het collegeprogramma wordt gedurende deze bestuursperiode op een heldere wijze vertaald in de vier programmabegrotingen, die dit college de raad zal voorleggen. (...)”*

In deze passage is goed aangegeven wat de samenhang is tussen de drie documenten – coalitieakkoord, collegeprogramma en programmabegrotingen: het coalitieakkoord wordt vastgesteld door (‘is van’) de coalitiepartners (raadsfracties), het collegeprogramma door het college en de vier achtereenvolgende programmabegrotingen door de gemeenteraad.

Dit collegeprogramma voorziet in de gevraagde meerjarige uitwerking van het coalitieakkoord. Voor de vier hoofdthema’s uit dat akkoord geven we in paragraaf III aan waar we als college in de komende jaren de accenten leggen, wat onze visie op dat thema is en wat we in 2018 bereikt willen hebben. Op dat moment, aan het eind van deze bestuursperiode, mag u ons daarop beoordelen. In paragraaf IV werken we de hoofdthema’s concreter uit.

In dit programma staan – vanzelfsprekend – veel punten die expliciet in het coalitieakkoord zijn overeengekomen. Daarnaast zijn punten opgenomen die voortkomen uit beleid en acties die al in de vorige bestuursperiode zijn ingezet – sommige al succesvol, andere moeten en mogen hun waarde nog bewijzen. Ook zijn onderwerpen opgenomen vanuit onze overtuiging dat ze onontkoombaar (bv. wettelijk vereist) of anderszins belangrijke ambities zijn.

We zijn daarbij zeker niet uitputtend. In de slotpassage van het coalitieakkoord staat immers ook: “(...) (het is) onmogelijk om de bestuursperiode in zijn geheel van vier jaar te kunnen overzien.” We passen het programma jaarlijks aan – de diverse ‘stippen op de horizon’ komen daarmee steeds scherper in beeld. Daarover meer in de inleiding hierna (paragraaf II).

De speerpunten uit het collegeprogramma worden jaarlijks in de programmabegroting samengebracht met regulier beleid en uitvoerende taken (‘going concern’). De programmabegroting is als het ware de kwalitatieve en kwantitatieve ‘jaarschijf’ van het collegeprogramma en daarmee het instrument voor de raad om zijn kaderstellende en controlerende rol over de volle breedte van de gemeentelijke taken te vervullen. We gebruiken daarom voor de uitwerking in paragraaf IV de programma-indeling die de raad voor de programmabegroting(en) heeft gekozen¹. Op die manier kunnen we de onderwerpen uit dit collegeprogramma – ook bij tussentijdse bijstelling – herkenbaar en relatief eenvoudig doorvertalen naar en onderbouwen in de eerstvolgende programmabegroting. Daar vindt ook de gedetailleerde (financiële) uitwerking plaats. Via de reguliere bestuurs- en jaarrapportages en waar nodig tussentijds via raadsinformatiebrieven informeren we de raad over de realisatie van de begrotingen – en daarmee van het collegeprogramma.

¹ We doen dat voor de ‘inhoudelijke’ programma’s (1 t/m 6); het programma Algemene inkomsten (7) vereist geen nadere concretisering ten opzichte van paragraaf III.

II. Inleiding

‘Samen werken aan het Woerden van morgen. Vertrouwen geven, verbindingen maken’ zijn de titel en het motto van het coalitieakkoord. Daarmee heeft ons college een duidelijke opdracht gekregen. Deze opdracht vatten wij als volgt op:

‘Het Woerden van morgen: samen denken, samen doen.’

Kernwaarden bij het invullen van deze opdracht zijn voor ons:

- *co-creatie*: participatie van burgers, ondernemers en instellingen
- ruimte voor én aanspreken op *eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden*
- *dualisme*: open debat met de raad
- passende *rol gemeente*: verbinden, faciliteren en stimuleren
- *deregulering*: minder regels, ‘hoe maken we het mogelijk’

De Woerdense samenleving van 2018 zal anders zijn dan die van nu. Bewoners, bedrijven, verenigingen en instellingen, zij vormen die Woerdense samenleving die centraal staat in ons handelen. Een krachtige samenleving van waaruit veel waardevolle initiatieven komen. Wij geven vertrouwen en leggen verbindingen, met en tussen initiatiefnemers en potentiële partners, die we als gemeente waarderen, faciliteren en laten meedenken.

Burgers, ondernemers en instellingen handelen vanuit eigen mogelijkheden en verantwoordelijkheden. Zij maken eigen keuzes over de

inrichting van de samenleving en de leefomgeving. Hún samenleving en hún leefomgeving. Zij leveren een bijdrage aan visie- en beleidsvorming en oefenen daar invloed op uit. De raad vervult zijn sturende rol door debat over visie, alternatieven, kansen en risico’s, en door het maken van beleidskeuzes die uit het debat voortkomen.

De rol en de verwachtingen van de gemeente schuiven (verder) op: de gemeente is nevensgeschikt aan de diverse partijen in de samenleving en verbindt, faciliteert en stimuleert hen. De gemeente initieert op beperkte schaal, namelijk vooral daar waar voorkomen moet worden dat mensen niet (meer) kunnen meedoen. Deze veranderende rol van zowel overheid als inwoners gaan we uitleggen aan de Woerdenaren, om te zorgen dat de verwachtingen over en weer steeds duidelijker worden en daarover geen teleurstellingen ontstaan.

Deze manier van werken en besturen betekent dat u in dit programma geen strak omliggende agenda voor de komende vier jaar aantreft. Het zou ook bijzonder paradoxaal zijn: als basishouding aannemen dat we initiatieven uit de samenleving omarmen en faciliteren, en dan toch de boodschappenlijst voor de hele bestuursperiode al klaar hebben. Dat hebben we dus niet gedaan – ons collegeprogramma moet geen keurslijf zijn maar uitnodigend, voor iedereen die dat wil, om er doorlopend mede vorm aan te geven.

III. De hoofdthema's

Hieronder schetsen wij, op basis van de kernwaarden uit de vorige paragraaf, onze visie op de vier hoofdthema's uit het coalitieakkoord: Sociaal en verbindend, Vitaal en verbindend, Ruimte en verbindingen, en Financiën en bedrijfsvoering.

Sociaal en verbindend

Iedereen telt. Ons doel is dat iedereen, zowel individueel als collectief, zelfredzaam is en een plaats in de gemeenschap kan innemen. Als gemeente faciliteren we onze inwoners bij het invullen van hun eigen verantwoordelijkheid daarin: het realiseren van hún doelen en het maken van hun eigen keuzes daarvoor. En we betrekken hen zo vroeg mogelijk in de processen waarmee we het sociaal domein invullen.

We willen dat onze inwoners in 2018 tevreden zijn over de manier waarop we in Woerden het sociaal domein hebben ingevuld – dus over de manier waarop wij hen faciliteren. Maar dat is niet hetzelfde als 'u vraagt, wij draaien'! Binnen de grenzen van onze mogelijkheden kan een cliënt niet altijd krijgen wat hij wellicht voor ogen had. In dat geval is het voor ons van belang dat hij desondanks tevreden is over de wijze van benaderen: heeft hij het 'nee' dan tenminste op hoffelijke wijze te horen gekregen? Verder willen we zicht hebben op de mensen voor wie de regelingen in het sociaal domein bedoeld zijn zodat zij zich gekend en herkend voelen. Ook als we zien dat meer mensen een bijdrage leveren aan de samenleving, zijn wij tevreden.

Leefbaarheid is een breed begrip waaraan met elkaar invulling (moeten) geven. We willen dat inwoners een beter beeld krijgen van de ruimte die zij hebben om er zelf invloed op uit te oefenen – en van de faciliterende rol van de gemeente. Ruimte geven en verantwoordelijkheid nemen zullen zich anders tot elkaar blijven verhouden als de kip tot het ei.

Wanneer (groepen) mensen die verantwoordelijkheid nemen, zullen wij helpen om het gewenste te realiseren – mits binnen wettelijke en veiligheidseisen, want dat is bij uitstek de taak van de overheid. Ook zullen wij altijd het algemeen belang meewegen.

Sporten, spelen en bewegen zijn thema's met een grote impact op de samenleving. Als gemeente nemen we onze rol op het gebied van sportstimulering en houden we de sportinfrastructuur intact – de sportnota vormt daarvoor het uitgangspunt. Verenigingen moeten zichzelf kunnen bedruipen. We willen bereiken dat meer mensen gaan sporten, georganiseerd of individueel. Zwemonderwijs, vakleerkrachten en combinatiefunctionarissen zijn instrumenten die wij daarvoor inzetten.

De aanwezigheid van mbo-onderwijs in Woerden is van belang voor de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt. In 2018 willen we een lagere werkloosheid onder jongeren bereikt hebben.

Vitaal en verbindend

Ook binnen dit thema leggen we nadruk op een (ander) element van het onderwijs: 'leren' is immers niet alleen 'leren werken' maar ook 'leren leven': het ontwikkelen van zelfdenkend vermogen, leren onderdeel te zijn van de samenleving en de daarbij passende verantwoordelijk te nemen en te dragen. Dit college vindt het cultuuronderwijs hiervoor een uitstekend aangrijpingspunt.

Zichtbare verbetering van het ondernemersklimaat willen we in 2018 uitgedrukt zien in afgenomen kantorenleegstand, toegenomen werkgelegenheid en gecreëerde schuifruimte waardoor bedrijven de door hen gewenste verplaatsing kunnen realiseren en zo voor Woerden behouden blijven dan wel 'geworven' worden. We werken hierbij samen met vastgoedhandelaren en ondernemers.

In de **binnenstad** zijn versterking van de concentratie van winkels en het behoud van een hoge bezettingsgraad onze speerpunten. We streven naar en faciliteren een **winkelbestand** dat afgestemd blijft op Woerden en niet de ‘concurrentie’ zou moeten (willen) aangaan met Utrecht of Gouda. Graag zien we in (m.n.) de binnenstad een ontwikkeling die aansluit bij wat men de *experience economy* noemt: gericht op persoonlijke betekenisvolle belevenissen en op innovatieve, duurzame concepten van immateriële waarde.

Ruimte en verbindingen

Met de kernwaarden uit paragraaf II in het achterhoofd willen we dat in 2018 inwoners niet alleen meer tevreden zijn over de **openbare ruimte**, maar er ook intensiever bij zijn betrokken. Wij willen waar dat mogelijk is gebruik maken van de kennis en kunde die in de samenleving aanwezig zijn. Dat zal leiden tot een besef van eigenaarschap, zichtbare kwaliteitsverbetering en minder klachten en meldingen. Beschikbaar budget en gewenste kwaliteit moeten daarbij wel met elkaar in evenwicht zijn.

Voor wat betreft de **infrastructuur** hebben voet- en fietspaden en de doorstroming in het noordwesten van Woerden prioriteit. Die doorstroming moet in 2018 aantoonbaar verbeterd zijn.

We willen de **ecologische voetafdruk** van Woerden als totale gemeenschap in kaart brengen en monitoren en vervolgens onze verantwoordelijkheid als college nemen om deze voetafdruk te verkleinen. Wij willen stimuleren dat ook de inwoners en ondernemers hun verantwoordelijkheid nemen.

In 2018 is de nieuwe woonvisie voor een groot deel gerealiseerd. **Levensloopbestendig bouwen**, belangrijk element in die woonvisie, manifesteert zich niet alleen op het niveau van de woning (maatvoering etc.) maar ook in het woningenbestand en de inrichting van de openbare ruimte daaromheen. De instrumenten die ons ten dienste staan om hierop invloed uit te oefenen (zoals beoordeling van bouwplannen, huisvestingsverordening, bestemmingsplannen, prestatie-afspraken met corporaties, etc.) zullen we hierop in samenhang richten.

De tevredenheid van gebruikers en instellingen over de beschikbare **accommodaties** voor maatschappelijke voorzieningen – en over de rol van de gemeente bij het voorzien in die accommodaties – is voor ons de graadmeter richting 2018. Het is voor ons vanzelfsprekend dat de gebruikers en instellingen daarin ook hun eigen verantwoordelijkheid nemen. Uiteindelijk zullen wij steeds de knoop moeten doorhakken in de afweging tussen wensen en mogelijkheden.

Financiën en bedrijfsvoering

Het huishoudboekje structureel op orde betekent voor ons college niet alleen een **sluitend meerjarenperspectief** in deze bestuursperiode, maar ook dat we het in 2018 sluitend achterlaten voor de jaren daarna – en dat de OZB dan niet meer gestegen is dan het inflatiepercentage. De financiële positie van de gemeente moet zo zijn dat vermogen, schulden en reserves in balans zijn en onze weerstandscapaciteit op niveau blijft. Schuldenvermindering is daarin een instrument, geen doel. Een structureel gezonde gemeente blijven, vereist het maken van soms moeilijke keuzes. Alle ontwikkelingen, wensen en taken voeren we uit binnen strakke financiële kaders en richtlijnen: **financial governance** volgens de verordeningen en de afspraken met de raad. Daarin past ook dat opgelegde **taakstellingen** gerealiseerd worden.

Regionale samenwerkingen gaan we aan (dan wel houden we in stand) als deze aantoonbare meerwaarde hebben. Inhoud, kwaliteit, reputatie en financiën zijn daarbij te beoordelen aspecten. Ook de mate waarin de **organisatie toekomstbestendig(er)** kan worden gemaakt – in het kader van de veranderende rol van de overheid – is hierbij van belang. Daarbij past, naast regionale samenwerking, een voortdurende afweging van welke taken minder pregnant worden dan andere. Ontwikkeling van **medewerkers** is van belang om in staat te zijn te werken volgens beginselen van co-creatie, verbinden en faciliteren.

In het inkoopproces zijn vier fasen te onderscheiden: behoeftebepaling, selectie en contracteren, contractmanagement en leveranciersmanagement. In elk van deze fasen van **inkoopmanagement** zijn financiële voordelen te behalen – daarmee wordt de stelpost inkoopvoordeel ingevuld.

IV. De programma's

1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid: *Modern en transparant*

Open, transparant, benaderbaar en dichtbij. Dat is de *bestuursstijl* die we voorstaan. Inwoners en organisaties vinden dat zij goed geïnformeerd en ondersteund worden, dat zij op relevante zaken voldoende gelegenheid hebben om mee te denken. Ze ervaren de gemeente als ondersteunend bij hun initiatieven. Deze bestuursstijl betekent ook dat raad, college en ambtelijke organisatie voortdurend een zekere 'creatieve alertheid' aan de dag moeten leggen voor wat er aan initiatieven ontstaat en/of gestimuleerd zou kunnen worden. Als college zoeken we de samenleving op via werkbezoeken aan wijken en dorpen, aan instellingen, bedrijven en verenigingen, en via de gesprekken van bestuurders (face-to-face, Twitter).

We leggen de raad een duidelijk kader voor *verbonden partijen* voor, op basis waarvan hij goed onderbouwd kan besluiten tot nieuwe verbonden partijen en de sturing op bestaande kan verbeteren. Van groot belang daarbij is dat alle spelers de verschillende rollen die rond verbonden partijen bestaan, (her)kennen en invullen: die van opdrachtgever/ eigenaar, die van toezichthouder als algemeen of dagelijks bestuurder van de verbonden partij, en die van de raad als toezichthoudend orgaan van de gemeente.

Op dossiers die Woerden alleen niet optimaal kan organiseren, zoeken we (verdere) *samenwerking met regiogemeenten*. Het opstellen van een samenwerkingsagenda voor het Groene Hart (Alphen aan den Rijn, Gouda, Bodegraven-Reeuwijk) heeft prioriteit. Daarbij zetten we vooral in op de terreinen ruimtelijke ontwikkeling, kleine kernen, sociaal domein, energie, wonen en economie. De twee laatstgenoemde thema's staan ook centraal in onze deelname in de U10 (met Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen en Zeist).

In de afgelopen bestuursperiode is fors bezuinigd op *bedrijfsvoering en personeel* – het aantal formatieplaatsen is met circa 15% afgenomen.

In ons permanente streven naar verdere professionalisering en *kwaliteit van onze dienstverlening* liggen er nieuwe kansen in de ambtelijke samenvoeging van de organisaties van Oudewater en Woerden per 1 januari 2015. Die kansen gaan we benutten. Er staat straks een organisatie die niet alleen werkt voor de inwoners en het bestuur van Woerden, maar ook voor die van Oudewater. Dit vraagt veel van onze organisatie en van onze mensen, maar ook van ons als bestuurders. Ook wij gaan merken dat onze organisatie 'twee heren dient'. Als opdrachtgevers zijn we enerzijds helder in onze duiding en afbakening van thema's, anderzijds flexibel zodat we kansen voor (proces)efficiency en harmonisatie van beleid tussen onze gemeenten benutten.

Fouten en successen worden benoemd, gedeeld en van beide wordt geleerd – in en tussen college(leden), raad en organisatie. Aanspreken – niet 'afrekenen' – als basishouding is daarbij vereist.

Door de invoering van *inkoopmanagement* gaan we kritischer kijken naar de externe uitgaven van de organisatie. We streven naar het maximaliseren van de waarde en het minimaliseren van de kosten van de gemeentelijke inkopen. Daarnaast hebben we ons na deze collegeperiode als opdrachtgever verder geprofessionaliseerd en onze regierol versterkt.

In het regeerakkoord (2012) is opgenomen dat burgers vanaf 2017 alle overheidsdienstverlening en -informatievoorziening *digitaal* moeten kunnen regelen. Ambitie daarbij is dat 80% van de dienstverlening van overheden in 2020 digitaal gaat. Woerden heeft zich in de afgelopen jaren ontwikkeld tot een van de voorlopers in de ICT-ontwikkelingen bij gemeenten – met name bij de realisatie van diverse wettelijk opgelegde basisregistraties en koppelingen met applicaties. Met het opstellen en uitvoeren van een actueel *ICT-plan 2015-2018* zorgen we dat we blijven aansluiten bij de landelijke eisen en ontwikkelingen, met name waar die betrekking hebben op het plaatsen van toepassingen in de cloud.

Beveiliging van informatie en (persoons)gegevens krijgt daarbij extra aandacht. We vragen onze inwoners immers om mee te doen met en aan de samenleving – ‘veilig meedoen’ is daarbij een voorwaarde die wij als overheid moeten kunnen garanderen, in het bijzonder in het sociaal domein maar ook daarbuiten.

Voor de flexibele, moderne, toegankelijke en verbinding zoekende organisatie die we voor ogen hebben, is het huidige *gemeentehuis* niet meer geschikt. Op basis van de kaders die de gemeenteraad heeft meegegeven, realiseren we passende alternatieve huisvesting voor onze organisatie.

2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer: *Aangenaam verblijven, soepel verplaatsen*

Het zou natuurlijk prachtig zijn als de *openbare ruimte* in de hele gemeente en in al zijn verschijningsvormen er jaarrond piekfijn bij ligt. Maar dat kost simpelweg veel te veel geld. Om de beschikbare middelen optimaal in te zetten, zullen we – meer dan in het verleden – verschil moeten aanbrengen in onderhoudsniveaus. Dat kan op basis van het type gebruik (gras op een trapveldje mag er anders uitzien dan in een beeldbepalend park) of op basis van de locatie (aan een fietsroute voor scholieren stellen we andere eisen dan aan een fietsstrook op een bedrijventerrein). De eerste keuzes hierover zijn in het coalitieakkoord gemaakt. Maar ook de aanstaande evaluatie van de gehanteerde systematiek (IBOR) zal hiervoor de benodigde input moeten geven.

Consequentie van differentiëren is dat op sommige plekken de staat van onderhoud merkbaar achteruit zal gaan. Dit zullen we goed moeten uitleggen aan inwoners en andere gebruikers van de openbare ruimte.

Anderzijds gaan we, zeker op wijkniveau, de *inwoners meer invloed* geven op de inrichting van het groen in de openbare ruimte. Ook gaan we hun vragen om waar mogelijk een rol te spelen in het onderhoud, bijvoorbeeld door het adopteren van een stuk openbaar groen.

Het verkeerstracé *Boerendijk-Jozef Israëlslaan-Rembrandtlaan* en het bijbehorende verkeersmodel zullen opnieuw onder de loep genomen worden om de ontsluiting van het westelijk deel van Woerden, de verkeersdoorstroming en de verkeersveiligheid op dit tracé te verbeteren.

Het *veengebied* vraagt speciale aandacht om de gevolgen van bodemdaling te kunnen opvangen en om deze in de toekomst vóór te kunnen zijn. We voeren concrete maatregelen uit om problemen op te lossen, waar soms brede discussies voor nodig zullen zijn. Daarnaast richten we een kenniscentrum op waarin kennis en expertise over infrastructuur op veengrond wordt opgebouwd dan wel samengebracht, dat innovaties initieert en volgt, en dat gerichte studies uitvoert ten behoeve van bestuurlijke keuzes. Kernbegrippen hierbij zijn toekomstbestendigheid, duurzaamheid en innovatie.

Ook bij de *afvalinzameling* staat duurzaamheid hoog in ons vaandel. Hergebruik van afval als grondstof draagt bij aan CO₂-reductie. Bovendien kan het (op termijn) lastenverlaging voor onze inwoners betekenen, want de storkosten van restafval zijn veel hoger dan die van grondstof – dat kan zelfs geld opleveren. Bij positief raadsbesluit breiden we het duurzaam inzamelen uit over heel Woerden.

Zwerfafval is een bron van ergernis en verhoogt het gevoel van onveiligheid. Vanuit de raamovereenkomst ‘verpakkingen’ is geld beschikbaar dat ingezet zal worden voor maatregelen m.b.t. gedrag, voorzieningen, handhaving, acties, et cetera.

Leefbaarheid wordt vooral op straat-, wijk- en dorpskernniveau bepaald en we zoeken de hierbij passende overlegvormen. We gaan bekijken hoe en in hoeverre wijken en dorpskernen eigen budgetten kunnen beheren. Bewoners die verantwoordelijkheid nemen en initiatieven ontplooiën die

de leefbaarheid ten goede komen, worden daarbij zo veel mogelijk gefaciliteerd. Wijk- en dorpsplatforms zijn belangrijke partners voor de gemeente bij het leefbaar houden van de wijk, maar zijn daarin een middel en geen doel op zichzelf

3. Sociaal domein: *Iedereen telt*

De ontwikkelingen in het sociaal domein vragen de komende jaren heel veel aandacht en inzet van alle betrokkenen – niet alleen in de transitieperiode maar zeker ook daarna. Ons uitgangspunt is dat inwoners **zelf de regie** in handen hebben en houden, ook wanneer zij ondersteuning nodig hebben in het sociaal domein. Ondersteuning vindt zo veel mogelijk dicht bij huis plaats, uitgaand van het eigen leven, waarbij de inwoner zijn eigen ondersteuningsplan opstelt. Mensen eerst, systemen zijn volgend. De eigen netwerken van inwoners zijn leidend en de gemeente ondersteunt waar nodig versterking daarvan.

Een **integraal persoonsgebonden budget** (ipgb) kan hierin een sleutelrol vervullen – maar ook zorg in natura (zin) of een combinatie van beide blijft mogelijk. Toegang tot ondersteuning (zo veel mogelijk indicatievrij), ondersteuningsplan, budget (pgb) en begroting worden **integraal** beschouwd.

Randvoorwaarde is dat de uitvoering van het beleid **financieel** gerealiseerd wordt met de middelen die we ervoor van het Rijk krijgen, al zullen primair investeringen noodzakelijk zijn om mensen en systemen zo toe te rusten dat we de gewenste resultaten kunnen behalen. Er komt daarvoor een investeringsfonds dat gevuld wordt vanuit gemeentelijke middelen. De raad bepaalt het kader voor de wijze waarop het fonds kan worden ingezet.

Op het gebied van de Participatiewet ligt de focus op **participatie** met waar mogelijk **uitstroom naar betaald werk**, maar we blijven ook investeren in mensen die daarop geen uitzicht hebben.

4. Cultuur, economie en milieu: *Duurzaam en divers*

Het *cultureel veld* heeft in de afgelopen periode laten zien waartoe het in staat is. Door samenwerking hebben de instellingen de gevolgen van de bezuinigingen grotendeels weten op te vangen. De coalitiepartijen hebben in hun akkoord aangegeven de resterende bezuinigingen te verzachten, waarbij wel verwacht wordt dat het veld zich verder inspannt op het gebied van samenwerking. *Cultuurparticipatie* van de jeugd, bijvoorbeeld door culturele instellingen meer aansluiting te laten zoeken bij het onderwijs, is daarbij speerpunt, evenals de rijke *historie* van Woerden.

In deze collegeperiode zal nieuw beleid zoveel mogelijk door de culturele instellingen zelf worden vormgegeven.

Ook op het vlak van *economie en werkgelegenheid* verbinden we partijen in het speelveld. Een goed ondernemers- en vestigingsklimaat is van groot belang voor de werkgelegenheid en voor de leefbaarheid van onze vier kernen. We komen met initiatieven, faciliteren en stimuleren onze partners (ondernemers, onderwijs- en onderzoeksinstellingen) om te innoveren en te ontwikkelen. Het project WoerdenWerkt! is daarvan een succesvol voorbeeld, dat we verder willen uitbouwen.

We creëren omstandigheden die het met name voor *branche- en belangorganisaties* aantrekkelijk maken om zich in Woerden te vestigen. Dit heeft ook een positief effect op de kantorenleegstand. We werken hierbij samen met vastgoedhandelaren en ondernemers.

We gaan door met de *herstructurering van bedrijventerreinen*. Om bedrijven te laten mee-investeren in een aantrekkelijke en veilige omgeving maken we waar mogelijk gebruik van BIZ-regelingen (BedrijvenInvesteringsZones). Duurzaamheid is hierbij essentieel.

Binnen de *economie van het Groene Hart* bieden *recreatie en toerisme* volop kansen. We profileren Woerden als hoofdstad van het Groene Hart en werken samen met (met name) Alphen aan den Rijn en Gouda aan versterking van de toeristische regio, bijvoorbeeld in de vorm van aantrekkelijke, goed op elkaar aansluitende fiets-, wandel- en sloepen-netwerken. We versterken het toeristisch-recreatieve ondernemerschap in het buitengebied. City-marketing zetten we in om meer bezoekers naar de stad te trekken.

Om de Groene Hart-economie ook anderszins te stimuleren zetten we lopende activiteiten onder de noemer '*bio-based economy*' – onderzoek en uitvoering van innovatieve ketens – onverminderd voort. Bodemdaling en (wederom) duurzaamheid krijgen hierbij specifieke aandacht.

Ook in bredere zin werken we verder aan *duurzaamheid en klimaat-neutraliteit*, en ook hier zullen we de (innovatie)kracht van inwoners en bedrijven aanboren en benutten. We actualiseren het actieprogramma Duurzaamheid en geven daarin aan hoe we het verhoogde budget voor duurzaamheidsmaatregelen willen inzetten. Betrokkenheid van de inwoners staat hierbij centraal. Onderdeel zal in elk geval zijn het project 'Klimaatneutrale gemeente' om de ecologische voetafdruk van Woerden te verkleinen. Ook onderzoeken we de mogelijkheid van realisatie van een voorbeeld '0 op de meter' woning en willen we prestatieafspraken over duurzaamheid maken met GroenWest.

We zullen natuur- en milieueducatie inzetten om onze duurzaamheidsdoelstellingen te helpen realiseren.

5. Onderwijs en sport: Een goede combinatie

Voor de komende periode heeft de coalitie extra middelen in het vooruitzicht gesteld voor onderwijs. Onze ambitie is dat alle kinderen *passend onderwijs* kunnen krijgen, waar nodig met extra ondersteuning. Op veel fronten zijn we als gemeente zelf actief. Voor *voortijdig schoolverlaters* bieden we een vangnet: trajectbegeleiders begeleiden hen naar werk of (weer) naar school. We stimuleren *ketensamenwerking* tussen de diverse onderwijsvormen en -instellingen, en tussen onderwijs en arbeidsmarkt. We signaleren *achterstanden* vroegtijdig en zorgen voor een kwalitatief verbeterd aanbod. We onderzoeken wat de behoefte is aan *vakleerkrachten* gymnastiek en aan zwemonderwijs, en welke mogelijkheden er zijn om hierin te voorzien.

We spannen ons in om *mbo-opleidingen* zich te laten vestigen in Woerden, aansluitend op de behoefte van lokale werkgevers. Een startkwalificatie moet immers kunnen leiden tot een baan.

Voor de *kleine kernen* streven we naar terugkeer of behoud van openbaar basisonderwijs. De optie van een samenwerkingschool staat daarvoor open. We zullen de onderhoud-, renovatie- en nieuwbouwgelden voor de scholen optimaal gecombineerd inzetten.

We zetten het ingezette *sportbeleid* voort met een geactualiseerde sportnota als basis. Alle inwoners moeten kunnen sporten, spelen en bewegen, ongeacht leeftijd, beperkingen of (financiële) achtergrond. Ook hier heeft participatie van de jeugd onze specifieke aandacht. *Buurtcoaches en combinatiefunctionarissen* zullen in het kader van sportstimulering worden ingezet.

Bij de a.s. aanbesteding van de *zwembaden* wordt scherp gekeken naar de exploitatielasten voor de gemeente.

6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen: *Meer mogelijk met minder regels*

In en rond de verschillende kernen zijn nog steeds mogelijkheden voor *ruimtelijke (her)ontwikkelingen* voor wonen, werken en recreëren. We willen deze ontwikkelingen meer organisch laten plaatsvinden: initiatieven en wensen van inwoners, bedrijven en instellingen komen meer centraal te staan. *Snellerpoort* zullen we nadrukkelijk op deze manier aanpakken. Voor 2018 willen wij dat minimaal 50% van de beschikbare oppervlakte is verkocht.

We kunnen nu ten volle gaan benutten dat in de afgelopen jaren de bestemmingsplannen geactualiseerd zijn en in aantal al flink zijn teruggebracht. Door verder terugdringen van het aantal (gestapelde) regels (de zgn. '*ontslakking*') maken we het makkelijker om flexibel en zo snel als mogelijk en wenselijk is te kunnen inspelen op ruimtelijke wensen. De rode contouren blijven leidend, wel worden initiatieven in de kernrandzones steeds op hun eigen merites beoordeeld.

We gaan een nieuwe *woonvisie* opstellen, waarvoor de demografische ontwikkelingen binnen Woerden leidend zijn.

Vanuit die woonvisie maken we nieuwe prestatieafspraken met de woningcorporatie. Beperking van het scheefwonen, bevordering van de doorstroming en duurzaamheid zijn daarbij aandachtspunten. .

De woonvisie zal mede de basis zijn voor de beoordeling van plannen voor het *Den Oudsten-terrein*. Transformatie van bedrijven naar wonin-

gen zal het woon- en leefklimaat van het Staatsliedenkwartier ten goede komen. In 2018 hopen we de ontsluiting van kassengebied *Harmelerwaard* te kunnen laten opleveren – op *Breeveld* streven we naar het uitgeven van kavels vanaf 2016.

De norm bij nieuwbouwprojecten van gemiddeld ten minste 25% *sociale woningbouw* blijft gelden.

De ingezette verkoop van gemeentelijk *vastgoed* zetten we voort. Doelstelling voor deze bestuursperiode is een opbrengst van € 6 miljoen. Kanttekening daarbij is dat de haalbaarheid hiervan uiteraard sterk afhangt van de marktsituatie en van politieke keuzes over bijvoorbeeld het tegemoetkomen aan de vraag naar maatschappelijke voorzieningen – die vraag koppelen we waar mogelijk en wenselijk aan het beschikbare vastgoed.

Voor de kloppende *binnenstad* van Woerden vormt de gelijknamige notitie de basis. Concentratie van detailhandel, terugdringen van winkelleegstand, plannen voor de Rijnstraat en het Exercitieveld zijn enkele van de acties die we gaan uitvoeren.